

ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Фінансовий потенціал підприємств є ключовою складовою сукупного фінансового потенціалу держави та відіграє важливу роль у забезпеченні соціально-економічного розвитку суспільства. Узагальнення підходів до оцінки фінансового потенціалу підприємств та їх критичний аналіз умовлено необхідністю прийняття виважених управлінських рішень на основі аналізу даних про рух фінансових ресурсів на макро- та мікроекономічному рівнях.

Вибір показників для оцінки фінансового потенціалу підприємств нерозривно пов'язаний із його структурою. За результатами аналізу публікацій з даної тематики виявлено суттєві розбіжності у поглядах дослідників щодо його елементів та показників такої оцінки.

Одна група дослідників до складу фінансового потенціалу підприємств включає власний капітал, забезпечення наступних витрат і платежів, довгострокові зобов'язання, поточні зобов'язання, доходи майбутніх періодів, фінансовий потенціал підприємств малого бізнесу, друга – прибуток, амортизаційні відрахування, кошти на поточному рахунку або в касі, кредиторську та дебіторську заборгованість, позикові та залучені кошти.

Також в структурі фінансового потенціалу підприємств окремо виділяють фінансовий потенціал фінансових інститутів, до складу якого відносять статутний капітал банківських установ, капітал сектору небанківських установ та страхові резерви страхових компаній, або лише капітал банківських та небанківських установ (при цьому є незрозумілим, який саме вид капіталу мається на увазі).

За такого підходу, виходячи із інформаційної бази, на основі якої проводяться відповідні розрахунки, показники балансу підприємств вже включають ресурси фінансових установ, окрім банків. З огляду на це, капітал небанківських фінансових установ, капітал страхових компаній та сформовані останніми страхові резерви враховуються двічі (один раз у складі потенціалу підприємств, інший у складі фінансових установ). Саме тому, на нашу думку, до показників оцінки стану фінансового потенціалу підприємств доцільно включити тільки фінансові ресурси підприємств відповідно до балансу та власний капітал комерційних банків (позичений та залучений капітал враховується у інших складових).

Критично оцінивши наведені підходи, пропонуємо розмежувати показники оцінки фінансового потенціалу підприємств на показники його стану та показники його ефективності (рис. 1).

Рис. 1. Показники оцінки фінансового потенціалу підприємства

До показників оцінки стану фінансового потенціалу підприємств ми віднесли капітал та зобов'язання підприємств, їх динаміка та питома вага у фінансовому потенціалі держави та власний капітал комерційних банків, їх динаміка та питома вага у фінансовому потенціалі держави. Серед показників ефективності фінансового потенціалу підприємств ми виділили відношення капіталізації лістингових компаній до ВВП, частку простроченої заборгованості за кредитами в загальному обсязі кредитів, наданих банками резидентам України, рівень проникнення страхування (страхові премії до ВВП), процентні ставки по кредитах та відношення кредитів фінансового сектору до ВВП.

В цілому такий підхід дозволить виявити тенденції зміни фінансового потенціалу підприємств, попередити ризики незбалансованого розвитку національної економіки та розробити механізми підтримки фінансового потенціалу підприємств.

Список використаної літератури:

1. Нонік В.В. Фінансовий потенціал як економічна категорія // В.В. Нонік, А.Ю. Полчанов // *Інвестиції: практика та досвід*. -2017. - № 17. - С. 5-9.
2. Полчанов А.Ю. Вплив міжнародної фінансової допомоги на економічне зростання в Європі після Другої світової війни / А.Ю. Полчанов // *Вісник Житомирського державного технологічного університету* / Серія: Економічні науки. – 2017. – № 1. – С. 120-126.
3. Полчанов А. Ю. Елементи фінансового потенціалу держави/ А.Ю. Полчанов // *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. – 2017. – №. 2 (37). – С. 74-78.